

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

Številka: 060-06-5/2024/6
Ljubljana, 11. 4. 2024

Predlog

Z A P I S N I K

34. seje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve (v nadaljevanju: Komisija), ki je bila v torek, 9. aprila 2024, v sobi 212/II, Šubičeva ulica 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 14. uri in zaključila ob 14.35 uri.

Prisotni:

- predsednik Bojan Kekec;
- člani: dr. Branka Kalenić Ramšak, Gregor Korene, dr. Radovan Stanislav Pejovnik, Miloš Pohole in Bojana Potočan;
- nadomestna članica: mag. Elena Zavadlav Ušaj (po pooblastilu Andreja Poglajna).

Opravičeno odsotna:

- podpredsednik: David Klobasa;
- član: Aleš Pulko.

Ostali prisotni:

- Dejan Vladič, v.d. vodje Sektorja za Vzhodno Evropo, Južni Kavkaz in Srednjo Azijo, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
- Ivan Govše, vodja Sektorja za pomorstvo v Direktoratu za letalski in pomorski promet, Ministrstvo za infrastrukturo;
- Jaka Perharič, sekretar, Sektor za pomorstvo, Direktorat za letalski in pomorski promet, Ministrstvo za infrastrukturo.

S sklicem seje so člani Komisije 2. 4. 2024 prejeli naslednji predlog dnevnega reda:

1. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Kirgiško republiko na drugi strani, EPA 1422-IX, EU U 1263

* * *

Naknadno so člani Komisije 5. 4. 2024 prejeli predlog za razširitev dnevnega reda seje s točko:

2. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2005/44/ES o usklajenih rečnih informacijskih storitvah (RIS) na celinskih plovni poteh v Skupnosti, EPA 1434-IX, EU U 1264

Predlagana razširitev dnevnega reda je bila soglasno **sprejeta** (ZA 7, 0 PROTI).

Predlagan dnevni red skupaj s sprejeto razširitvijo je bil soglasno **sprejet** (ZA 7, PROTI 0).

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Kirgiško republiko na drugi strani (v nadaljevanju: Predlog stališča), ki ga je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) poslala Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni zbor).

Dopolnilno obrazložitev predlagatelja je podal predstavnik Ministrstva za zunanje in evropske zadeve, ki je predstavil Predlog sklepa in Predlog stališča. Pojasnil je, da je ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon na uradnem obisku v Kirgiški republici februarja 2023 potrdila podporo sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med EU in Kirgiško republiko ter zavzela stališče za čimprejšnji zaključek pogajanj. Okrepljeni sporazum je za Evropsko unijo pomemben predvsem z vidika strateške geopolitične protiteži Ruski federaciji in Ljudski republici Kitajski, ki sta v Srednji Aziji vodilni sili, trgovinski partnerici in investitorki. V času po odcepitveni krizi na Krimskem polotoku leta 2014 je EU pričela z diverzifikacijo svojih partnerstev po svetu ter je s tem namenom že leta 2015 sklenila Okrepljeni sporazum s Kazahstanom, na osnovi katerega je bil sprejet Sporazum o strateškem partnerstvu, ki je za EU pomemben zlasti z vidika baterij in obnovljivega vodika. Z namenom zavzetja okrepljene pozicije v Srednji Aziji je Unija pripravila drugi okrepljeni sporazum, tokrat s Kirgiško republiko. EU namerava ta sporazum podpisati na Vrhu EU-Srednja Azija, ki bo v Uzbekistanu predvidoma oktobra 2024. Vlada Republike Slovenije podpira predlog sklepa Sveta o podpisu Okrepljenega sporazuma in predlaga podpis s strani Slovenije konec aprila 2024, za kar bo pooblastila stalnega predstavnika Republike Slovenije pri Evropski uniji veleposlanika Iztoka Jarca.

Sporazum je vsebinsko osredotočen na regionalno stabilnost, mednarodno sodelovanje, poudarja skupne vrednote, kot so demokracija in pravna država, človekove pravice, okrepljeno sodelovanje na področju zunanje in varnostne politike, omejevanje širjenja orožja za množično uničevanje, preprečevanje konfliktov in krizno upravljanje. Sporazum je pripravljen na osnovi Strategije Evropske unije za Srednjo Azijo, ki je bila sprejeta 15. maja 2019. Sporazum znatno razširja obseg skupnega delovanja na gospodarskem in trgovinskem področju, kar je fokus tega delovanja. Unija na tem glede blagovne menjave močno zaostaja, saj njena blagovna menjava s Srednjo Azijo znaša približno 22 milijard EUR, medtem ko za Kitajsko ta vrednost znaša približno 90 milijard ameriških dolarjev.

Komisija je v razpravi predlagala, da se pri podpisu sporazuma poudari spoštovanje načel ozemeljske celovitosti in državne suverenosti podpisnic, še posebej v luči aktualnih okoliščin in kršitve teh načel na območjih Ukrajine in zasedenega dela Cipra. Komisija je izrazila podporo delovanju Unije na tem območju in je prepoznala geostrateški pomen za razvijanje partnerstev in novih povezav z državami Srednje Azije. Komisiji je bilo obrazloženo, da države Srednje Azije in Južnega Kavkaza, z morebitno izjemo Turkmenistana, v luči aktualne krize v Ukrajini, razširjajo svoja partnerstva in diverzificirajo svojo zunanjo politiko. Želja teh držav je, da okrepijo sodelovanje z Evropsko unijo, saj se zavedajo, da si z zanašanjem na partnerstvo z zgolj eno mednarodno velesilo, ne bodo mogle zagotoviti dolgotrajnega miru in stabilnosti. Temu pričujoča je izkušnja EU, ki se je v preteklosti premočno naslonila na ruske energente, zaradi česar države Srednje Azije poskušajo omejiti svojo trgovinsko in investicijsko navezanost na Kitajsko. V primeru Kirgiške republike je kar 40 % njenega zunanjega dolga v lasti Kitajske, prav tako pa je slednja močna investitorica v države tega dela svojega sosodstva. Za države Srednje Azije močno negativno tveganje pomenijo tudi vezi z Rusko federacijo, saj so kot bivše sovjetske republike v preteklosti bile močno povezane z ruskim kapitalom in paradržavnimi institucijami, sledi česar so prisotne še danes.

* * *

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je sprejela mnenje (6 ZA, 0 PROTI), da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Kirgiško republiko na drugi strani.

* * *

Za poročevalca je bil določen član Komisije Gregor Korene.

Ad 2)

Komisija je obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2005/44/ES o usklajenih rečnih informacijskih storitvah (RIS) na celinskih plovni poteh v Skupnosti (v nadaljevanju: Predlog spremembe direktive RIS), ki ga je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) Državnemu zboru Republike Slovenije poslala Vlada Republike Slovenije.

Komisija je bila seznanjena, da so rečne informacijske storitve (RIS) napredne storitve in funkcionalnosti, ki se prvenstveno nanašajo na storitve, povezane s prometom, in storitve, povezane s prevozom. S prometom povezane storitve so informacijske storitve za plovne poti, prometne informacije, upravljanje ter spremljanje prometa in zmanjševanje možnosti nesreč. S prevozom povezane storitve so načrtovanje potovanja, upravljanje pristanišč in terminalov, upravljanje s tovorom in floto ter statistika in stroški uporabe infrastrukture po celinskih plovni poteh. Splošni namen in cilj predloga spremembe direktive je zagotoviti učinkovit okvir za uvedbo in uporabo usklajenih RIS v EU s poudarkom na omogočanju izboljšav konkurenčnosti in varnosti sektorja prevoza po celinskih plovni poteh in

prispevku sektorja prevoza po celinskih plovnih poteh k ciljem evropskega zelenega dogovora. Republika Slovenija pozdravlja predlog Direktive spremembe RIS in meni, da bo pripomogla k boljši konkurenčnosti in varnosti sektorja prevoza po celinskih plovnih poteh ter doprinesla k ciljem evropskega zelenega dogovora. Republika Slovenija bo v postopku sprejemanja predloga spremembe Direktive RIS pozorna na to, da bo še naprej izvzeta iz področja uporabe Direktive RIS, saj se že obstoječa Direktiva RIS za Republiko Slovenijo ne uporablja. Republika Slovenija namreč nima ne celinskih plovnih poti ne celinskih pristanišč, ki bi bili del vseevropskega transportnega omrežja, niti povezanega pomorskega pristanišča s celinskimi plovnicami. Navedeno pa je pogoj za področje uporabe Direktive RIS, zato je Republika Slovenija izvzeta iz področja uporabe Direktive RIS.

V povezavi z dejstvom, da so nekatere reke tudi v Republiki Sloveniji prometno obremenjene, je bilo Komisiji dodatno pojasnjeno, da se Direktiva RIS nanaša na vseevropsko prometno omrežje TEN-T. Republika Slovenija sicer ima plovne poti, vendar te niso namenjene za prevoz tovora. Poleg tega se Direktiva RIS nanaša na mednarodno plovbo, Republika Slovenija pa nima vzpostavljene mednarodne plovne poti in ta zaradi povsem geografskih preprek tudi v bodoče ne bo vzpostavljena. Zato je Republika Slovenija izvzeta in bo tudi ostala izvzeta iz področja uporabe Direktive RIS.

Komisija je predlog stališča podprla, je pa glede izmenjave informacij glede tovora izpostavila, da bi se moralo težiti k povezovanju in poenotenju med RIS in sistemi, ki se uporabljajo pri drugih vrstah prevoza, saj bi bilo to lahko daljnosežno relevantno tudi za Republiko Slovenijo, zlasti v povezavi z še neizkoriščenimi možnostmi oprtega transporta.

* * *

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela mnenje (7 ZA, 0 PROTI), da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2005/44/ES o usklajenih rečnih informacijskih storitvah (RIS) na celinskih plovnicah v Skupnosti.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Bojan Kekec.

Neža Dular

Predsednik
Bojan Kekec